

Izdaja Zavod za gospodarsko propagando - Domžale, Ljubljanska 92 - Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Milan Flerin - Izhaja vsakega 25. v mesecu - Ziro račun 600-50/602-6 - Cena 20 dinarjev - Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani

Občinski

Leto II. — Št. 8 — Domžale, 25. IX. 1963

poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

OBISK VISOKIH GOSTOV

V dneh od 21. avgusta do 3. septembra 1963 je bil na obisku v Jugoslaviji prvi sekretar CK KP SZ in predsednik ministrskega sveta ZSSR, Nikita Sergejevič Hruščov s spremstvom. V petnajstih dneh bivanja pri nas so si visoki gostje ogledali skoraj vso Jugoslavijo. Na svoji poti niso spoznavali samo lepote naše domovine, ampak so videli tudi strahotno razdejano potresa v Skopju.

Obisku sovjetskih visokih gostov v Jugoslaviji so države širom sveta posvečale veliko pozornost, največje pozornosti pa so bili visoki državniki deležni pri nas. Jugoslovanski narodi so ob tej priložnosti s številnimi in velikimi manifestacijami izražali svoja prijateljska čustva do sovjetskega ljudstva. Nadaljnji pomen obiska bo tudi še tesnejše sodelovanje med obema državama, ki raste na osnovi neposrednega spoznavanja problemov in uspehov obeh socialističnih držav. Predvsem pa moramo obisk sovjetskih državnikov gledati v luči plemenitih naporov obeh držav za ohranitev in utrditev miru na vsem svetu. To je bilo tudi bistvo razgovorov med obema državnikoma. Ideja miru veje iz vseh govorov, pozdravov in zdravil, ki sta jih imela oba predsednika.

30. avgusta 1963 so visoki gostje potovali tudi skozi domžalsko občino. Okoli 9.20 je kolona avtomobilov peljala goste skozi Domžale. Pred spomenikom je bilo polno ljudi. Tu so se zbrali pionirji in predstavniki občine, ki so kolono tudi ustavili. Gromovito ploskanje in vzklikanje je pozdravilo predsednika Hruščova in maršala Tita, ko sta stopila iz avtomobila. Enako navdušeno so pozdravljali tudi Nino Petrovno in Jovanko Broz ter ostale goste. Sredi Domžal smo gledali med nami dva državnika, revolucionarja, neumorna borca za pravice delovnega človeka, za socializem, za miroljubno sožitje med narodi in za mir na svetu. Obrazi občanov so izražali globoko priznanje obema državnikoma, predsednik občinske skupščine Jože Pogačnik je v pozdravu izrazil misli in čustva tisočev občanov, ko je med drugim dejal: »Vsi smo veseli, da v naši občini pozdravljamo

predstavnik socialističnih narodov, ki vse svoje napore vlagata za mir v svetu, za miroljubno sodelovanje med narodi in za zmago proletariata. Vsi dobro vemo, kakšne napore vlaga Sovjetska zveza, posebno pa še Vi, tovariš Nikita Sergejevič, zato da bi v svetu vladal mir in da bi vse človeštvo lahko jutrišnji dan uživalo sadove svojega dela v takem družbenem sistemu, v katerem ne bo negativnih sil, ki bi zavirale razvoj socializma. Politika miroljubne koeksistence je osnova delovanja tako Sovjetske zveze kakor tudi Jugoslavije.

Predstavnik obeh dežel, ki ju imamo danes čast pozdraviti v naši sredi, bosta po našem prepričanju posvečala tej politiki vse svoje moči in vsa svoja hotenja...«

Pionirji so obema državnikoma in njunima soprogama izročili slovenske šopke

— nagelj in rožmarin. Mladinci in mladinke so jima izročili slamnike — izdelek Universale Domžale, rokavice — izdelek TOKO Domžale, soprogi pa sta prejeli lanene namizne prte, ki jih je izdelal kolektiv Induplati Jarše.

To naj bodo skromni spomini na Domžale in našo industrijo. Gostje so si nato ogledali farmo bekonov v Ihanu. Po uri in pol so se ponovno peljali skozi Domžale in po zvezni cesti v Velenje. Še vedno so ob cesti stali ljudje in pozdravljali visoka državnika ter njuno spremstvo. Tudi pozno popoldne, ko so se gostje vračali v Ljubljano so jih občani čakali in jih pristrčno pozdravljali vzdolž vse ceste od Trojan do Trzina.

Množična udeležba in prisrčnost pozdrava v Domžalah in Ihanu sta visoke goste spravila v prav prijetno razpoloženje.

Tovariša Tito in Hruščov s soprogama poslušata pozdravni nagovor predsednika občinske skupščine, Jožeta Pogačnika, na trgu pred spomenikom padlim borcem v Domžalah

Po navdušenem sprejemu v Domžalah so se gostje s celotnim spremstvom odpeljali po novi asfaltni cesti v Ihan, kjer so obiskali farmo bekonov, si z velikim zanimanjem ogledovali ta najmodernejši obrat svoje vrste v državi in se zanimali tudi za tehnološki proces množične industrijske vzreje prašičev. Pred vhomom v upravno poslopje so jih pozdravili Ihaneci v narodnih nošah, ki so goste s svojim prisrčnim nastopom tako razveselili, da so se z njimi tudi fotografirali

Jubilejna proslava ob 20. obletnici ustanovitve VI. slovenske narodnoosvobodilne brigade »SLAVKA SLANDRA« na Brdu pri Lukovici

Ob 20. obletnici ustanovitve VI. SNOUB »SLAVKA SLANDRA« je občinski odbor Zveze borcev NOV Domžale priredil svečano proslavo na Brdu pri Lukovici. Namen te proslave je bil, da bi se po 20 letih ustanovitve srečali borci te brigade in da bi obudili spomine na tiste dni narodnoosvobodilne borbe, ko so se borili na področju Crnega grabna, moravske doline in kamniško-savinjskega predela. Spred tega proslavljanja se je začel že

v soboto 31. avgusta z odkritjem spominske plošče bratoma Miš na Gorjuši pri Dobu. Brata Miš sta bila že v stari Jugoslaviji povezana z naprednim gibanjem in sta v času narodnoosvobodilne borbe mnogo prispevala k temu, da se je partizansko gibanje na tem področju lahko nemoteno razvijalo.

Zvečer istega dne je bila slavnostna akademija na Brdu pri Lukovici, ki je pomenila začetek proslavljanja te slavne

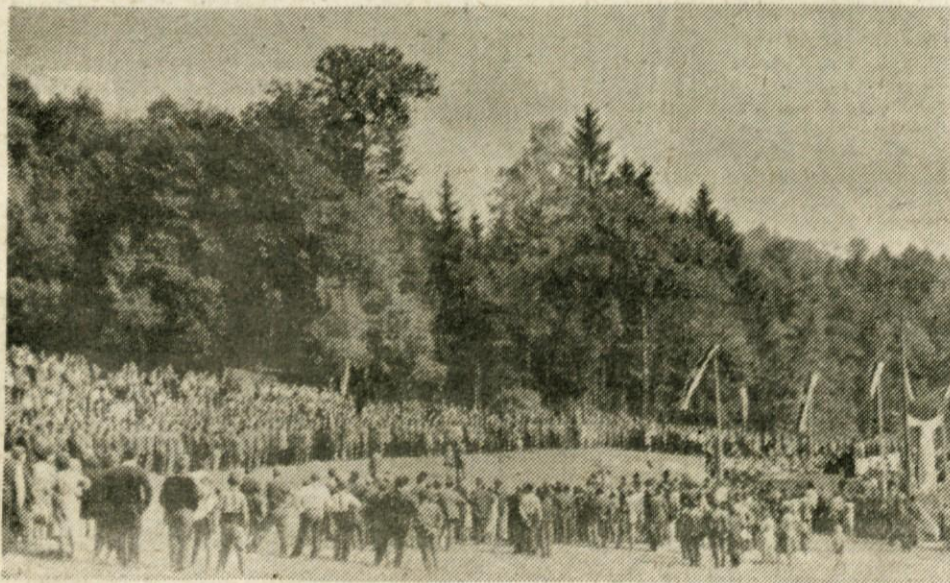
obletnice. Istočasno so bili partizanski mitingi tudi v Moravčah, na Vranskem in v Gornjem gradu. Borci posameznih bataljonov so v teh krajih obujali spomine na nekdanje dni in se po mnogih letih zopet zbrali v tistih krajih, v katerih so se nekoč stalno srečavali.

Slavnostna proslava pa je bila 1. septembra na Brdu pri Lukovici. 720 preživelih borcev te brigade je bilo v sončnem poletnem dnevu postrojenih na veličastnem prostoru pred tribuno, na kateri so bili nekdanji najvišji voditelji te brigade.

Po predaji raporta polkovnika Mirka Jermana prvemu komisarju te brigade Mitji Ribičiču se je začela slavnostna proslava.

Tovariš Ribičič je v svojem govoru obudil spomine na pohode brigade, na vse tiste aktiviste, ki so pomagali, da je brigada lahko izvrševala svoje poslanstvo, na vse tiste borce, ki so neustrašeno hiteli iz boja v boj. Proslavi je dal še posebno svečan poudarek kulturni program, ki so ga izvajali združeni pevske zbori, recitatorji in godbe na pihala. V slavnostnem vzdušju se je po končani proslavi razvijalo partizansko rajanje, ki je trajalo pozno v noč.

Tako je tudi ta proslava ponovno potrdila in utrdila vezi, ki so jih v najtežjih časih naše zgodovine skovali borci in ljudstvo, tako je tudi ta proslava pomenila obujanje spominov na našo prehojeno pot.

Tisoči udeležencev med govorom Mitje Ribičiča, prvega komisarja Slandrove brigade

Ustanovitev Šlandrove brigade

Poleti 1943 so dozoreli pogoji, da se tudi na Gorenjskem in Stajerskem, kjer je politični in vojaški razvoj NOV zaradi nemške okupacijske taktike zastajal, izvede reorganizacija obstoječih vojaških enot. Med-

žrtev. Končno bi bil težko rešljiv tudi problem prehrane za tako veliko edinico. Zato je prišlo okrog 25. januarja 1943 le do povezave Kamniškega, Savinjskega in Zasavskega bataljona v Kamniško-savinjski

nastanku prvih rednih vojaških enot — brigad tudi na Stajerskem.

14. julija 1943 je glavni štab NOV in PO Slovenije poslal štabu štajerske operativne cone navodila za reorganizacijo vojaških enot, v katerem piše, da je v zvezi z zmagami zaveznikov proti fašistični Italiji pričakovali tudi v Sloveniji večje vojaške operacije. Zato se je odločil v prvi dve slovenski diviziji, XIV. in XV., vključiti vse razpoložljive sile, v posameznih pokrajinah pa bo pustil le majhne odrede. To veliko reorganizacijo je Glavni štab v svojem navodilu utemeljil takole: »S tem si omogočimo prvič formiranje dovolj močne operativne vojske, ki bo v sklopu celotne Narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije lahko izvršila naloge, ki se danes postavljajo pred nas in drugič, majhne čete na terenu bodo vendarle sposobne izvrševati v sovražnikovem zaledju diverzantske sabotažne akcije, izvrševati še naprej mobilizacijo med prebivalstvom in nuditi političnim delavcem potrebno zaščito na terenu.«

Isti dan je Glavni štab že tudi izdal naredbo o formiranju Štajerske brigade, ki se bo kot VI. brigada vključila v II. (XV.) divizijo NOV in POS. Naredba predvideva še ustanovitev Štajerskega odreda s petimi četami in tremi minerskimi vodi, ki bo operiral na vsem področju štajerske operativne cone. Za komandanta nove brigade je bil imenovan Janko Sekirnik — Simon, za njegovega namestnika Tomaž Slapar — Tugo, za komisarja Mitja Ribičič — Ciril in za njegovega namestnika Josip Berkopec — Mišelj.

Brigadni komandant je takoj po svojem imenovanju odpotoval z Dolenjskega, kjer je v Glavnem štabu dobil še ustna navodila glede postopka formiranja brigade, v štab IV. operativne cone, Janko Sekirnik — Simon je vojaške razmere na področju te cone dobro poznal, saj se je že marca 1943 po nalogu Glavnega štaba mudil dalj časa pri štajerskih partizanskih enotah in proučeval njihovo taktiko. Skupaj s štajerskimi vojaškimi in političnimi voditelji se je takoj lotil svoje naloge. Kamniškemu, Savinjskemu, Zasavskemu, Pohorskemu in Koroškemu bataljonu je ukazal, naj prve dni avgusta pridejo v hribovje nad Blagovnico. Ukaz pa so uspeli izpolniti le trije bataljoni Kamniško-savinjskega odreda.

Ustanovitev brigade

6. avgusta 1943 je bilo na Sipku nad vasico Gaberje zelo živahno. Zopet so si lahko segli v roke stari partizanski tovariši. Hitro so stekli pogovori o zadnjih akcijah, ni pa manjkalo tudi ugibanj, čemu so se zbrali. Vse je bilo zavito v skrivnost. Njihovih komandantov in komisarjev že od ranega jutra ni bilo na spregled. Imeli so važno

posvetovanje. Dopoldne je minilo v običajnem pošiljanju patrolj v okolico taborišča, čiščenju orožja, pospravljanju opreme... Kosilo je bilo nenavadno dobro in obilno. Po kosilu so komandirji in komisarji pregledovali orožje in opremo ter razdelili novince v posamezne bataljone. Bilo jih je nad 400, starih borcev pa okrog 300. Oboroženi so bili z 287 puškami, 12 strojnimi, večjim številom samokresov in bombami.

Zopet so bili na vrsti pogovori in ugibanja, kam bodo udarili. Prekinili so jih klici dežurnih na zbor bataljonov. Pred postrojene bataljone je stopil brigadni komisar Mitja Ribičič — Ciril in prebral naredbo o ustanovitvi VI. slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade »Slavka Šlandra« in sestav njenega komandnega kadra. Ker Pohorski in Koroški bataljon nista uspela priti na zborna mesta brigade, sta se ji priključila kasneje. Odstotnega namestnika komandanta, Tomaža Slaparja — Tuga, je po prebrani odredbi zamenjal Franc Poglačen — Kranjc. Zbranim borcem je nato v krajšem govoru orisal lik narodnega heroja Slavka Šlandra, podčrtal prednosti brigadnega bojevanja in poudaril, da je ustanovitev prve brigade na Stajerskem prav takšna prelomnica v razvoju partizanske vojske na tem področju, kot je bil prihod II. grupe odredov 1942. leta. Nadalje je še omenil, da ustanovitev brigade nima le vojaškega pomena.

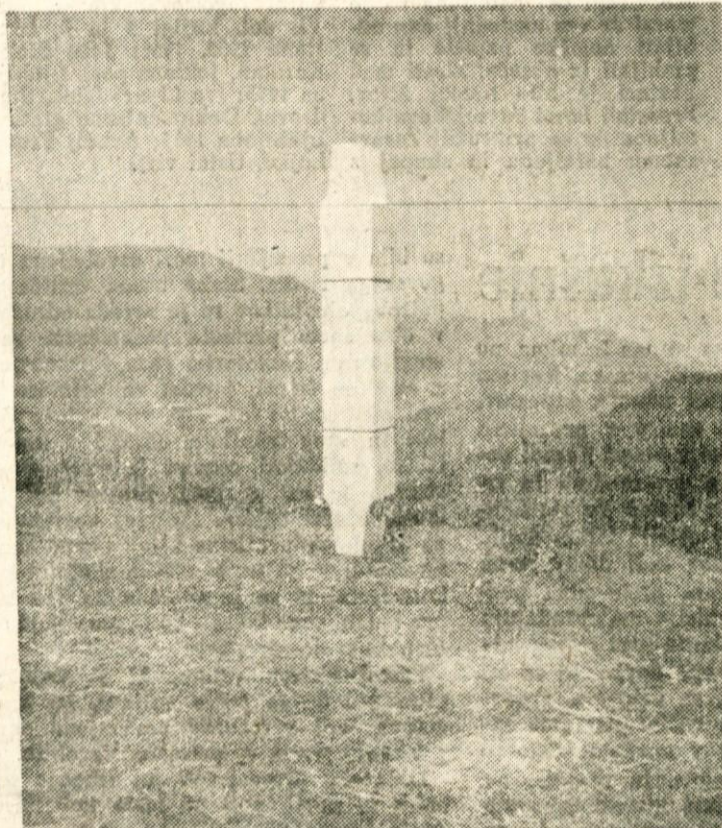
»Tudi v političnem pogledu je ustanovitev brigade velikega pomena. V slovenskem človeku na Stajerskem, preplazenem od nečloveškega terorja okupatorja, se bosta dvignila samozavest in ponos. Osvobodilna fronta bo globlje prodrla na teren, kjer sedaj še nima svojih organizacij, v našo vojsko pa bo iz dneva v dan rasel pritek novih borcev.«

Govoru je sledila slavnostna zaprisega. S pozdravom »Smrt fašizmu — svoboda narodu!« je bila slovesnost ob ustanovitvi brigade končana. Med borci je zavladalo veselje, saj je končno tudi Štajerska dobila svojo udarno pest — Šlandrovo brigado.

Ognjeni krst Šlandrovcev

S Sipka se je brigada premaknila na Menino planino. Komandant Simon je v Glavnem štabu dobil nalogo, naj brigado pred odhodom na Dolenjsko dobro založi s hrano in obleko. Že po dveh dneh bivanja na Menini je brigada dobila ukaz naj odide preko nemško-italijanske meje v sestav XV. divizije.

Zopet so se premaknili na Sipek. Dolge nemške pehotne, motorizirane, topniške in tankovske kolone, ki so se pomikale po Tuhinjski dolini čez (Nadaljevanje na 4. strani)

Spominski kamen na kraju, kjer je bila dne 6. avgusta 1943 ustanovljena Šlandrova brigada

tem ko je na italijanskem okupacijskem področju Slovenije vodilo uspešne boje šest brigad (Tomšičeva, Gubčeva, Cankarjeva, Serčerjeva, Gregorčičeva in Gradnikova), pa so na nemškem okupacijskem področju obstajali kot največje enote še vedno odredi, ki so bili v svojem delovanju vezani na določena operacijska področja.

Priprave. Veliki uspehi prvih štirih slovenskih brigad so vplivali na štab štajerske operativne cone, da je že konec 1942 začel s pripravami za osnovenje Kamniško-savinjske brigade. Na Stajerskem je bilo tedaj nad 500 partizanov. Pogoji za izvedbo tega načrta še niso dozoreli. Osredotočenje vseh večjih partizanskih enot bi v takratni situaciji škodovalo nadaljnji mobilizaciji in mnoga področja bi bila popolnoma nenadzorovana. Proti osnovanju brigade so govorili tudi vsi zadnji veliki spopadi. Nemci so velike partizanske edinice razmeroma lahko izsledili, iz hajk, ki so sledile, pa so se edinice prebijale za ceno prevelikih

(zasavski) odred pod poveljstvom komandanta Alojza Kolmana — Maroka in komisarja Mitje Ribičiča — Cirila. Ta odločitev štaba IV. operativne cone je kmalu pokazala dobre sadove. Odredu je kljub velikim hajkam uspelo razviti smotrno in obsežno vojaško aktivnost na Kamniškem, v Savinjski dolini in Zasavju, hkrati pa so se njegove enote tudi številčno krepile. Tako je sredi maja 1943 štel Zasavski bataljon 158 borcev, Savinjski 74, v Kamniškem bataljonu, ki jo izvedel največ vojaških akcij, pa je bilo celo 219 borcev. Ker enote niso imele dovolj orožja, so velik del novincev poslale na Dolenjsko, nekaj pa tudi na Koroško in Pohorje. Glavni štab NOV in PO Slovenije pa jim je že v aprilu 1943 poslal 23 izkušenih borcev kot kadrovske okrepitve. Poleg vojaških in mobilizacijskih akcij so bataljoni Kamniško-savinjskega odreda opravili v prvi polovici 1943 tudi pomembno politično delo na terenu. Tako so z vsestransko dejavnostjo utirali pot

(Nadaljevanje s 3. strani)
 Črni graben proti Kamniku in Domžalam, so obetale brigadi težke boje. Tudi Nemci so uvideli, da njena zaveznica Italija ne bo dolgo kos zavezniškim udarcem. Zato so pripeljali velike vojaške sile v Domžale in okoliške kraje, da bi v primeru kapitulacije lahko hitro udarili preko meje. Pred tem pa je bil njihov cilj onemogočiti partizanskim enotam prehod na Dolenjsko, ali pa jih celo uničiti. Okrepljene partizanske enote v Ljubljanski pokrajini bi jim odvzele preveč italijanske »dediščine«. General Erwin Rösener je za predvideno hajko proti Šlandrovi brigadi razpolagal za okrog 20.000 možmi. V pripravljenosti je bila 71. pehotna divizija, polk gorskih

lovcev »Admont«, 19. SS policijski polk, več specialnih policijskih čet »Alpenland«, policijski stražarski bataljon »Wiesbaden«, enote carske obmejne straže, žendarmerija in še raztrganci. Vse to proti brigadi, ki je štela okrog 700 borcev, med njimi več kot polovico še neoboroženih novincev.

17. avgusta je prišlo na Sv. gori ali kakor se sedaj imenuje Zasavska gora do prvega spopada. Brigado so začeli sistematično obkoljevati. Štab brigade se je še pravočasno odločil za preboj. Po hudih bojih je ostala v obroču le ena četa Zasavskega bataljona, ostale pa so se srečno prebile: Savinjski bataljon je odšel na Mohor, Kamniški na Park, dve četi Zasavskega bataljona pa na Lim-

barsko goro. Tudi obkoljena četa se je naslednji dan po težki celodnevni borbi s precejšnjimi žrtvami prebila iz obroča.

20. avgusta se je začel nov ofenzivni sunek. Nemci so izsledili Savinjski bataljon na Murovici. Bataljon so popolnoma obkolili in ga napadli celo s tanki in gorskimi topovi. Uspehi so bataljon razdelili. Pol-druge četa se je pod poveljstvom Alojza Kolmana-Maroka prebila preko Save na Dolenjsko, drugi del bataljona pa je moral še ves naslednji dan odbijati nemške napade in se prebijati iz obroča, Zlasti med novinci je bilo precej žrtev. Preostali borci Savinjskega bataljona so se pridružili Zasavskemu bataljonu in skupaj z

njim 25. avgusta prekorčili italijansko-nemško mejo. Kamniškemu bataljonu je uspelo prebresti Savo 3. in 4. septembra in s tem je vsa Šlandrova brigada zapustila Štajesko, da bi sodelovala v predvidenih akcijah na Dolenjskem. S tem pa je tudi uspešno izvršila, kljub večkratni nemški premoči in žrtvam, svojo prvo veliko nalogo po osnovanju.

(Viri: Zbornik dokumentov in podatkov o narodnoosvobodilni vojni jugoslovanskih narodov, VI. del, knjigi 5 in 6, Ljubljana 1960, 1961; Jože Stok - Korotan, Jeklena pest, Ljubljana 1953; Ivo Lipar - Istok, Šlandrovi, Dokumentarno gradivo, Ljubljana 1963; Avbelj Franc - Lojko, Ustni vir).

II. potrošniški sejem in nove izkušnje

Uspeh lanskoletnega prvega potrošniškega sejma v Domžalah je prijetno presenetil vse, ki so se čutili kakorkoli povezane s to prireditvijo. Razgibal je občane in vnesel mednje element zadovoljstva ter prijetnega razpoloženja. To pa je bil poleg ostalega tudi namen teh prireditev. Res, da razstavnih prostori niso kazali posebno lepe slike in da je bilo tudi nekaj drugih spodrseljavev, ki so odražali čas in pogoje, pod katerimi je ta I. potrošniški sejem nastal. Toda vsakdo je računal na bolje, ko se bo odpravilo vse tisto, kar je bilo pomanjkljivo, zboljšalo in izpopolnilo, kar naj bi ugledu sejma ter interesom obiskovalcev in razstavljalcev koristilo.

Šolsko poslopje, ki je bilo lansko leto razkopano zaradi preureditve notranjih instalacij, je bilo letos pravočasno nared. Sveže prepleskani prostori so pričakali razstavljalce, stare znance in novo prijavljene. Eni in drugi so si za letošnji sejem zagotovili v primerjavi z lanskim letom za 2% večjo površino razstavnih prostorov. Tako je npr. podjetje »Slovenija-les« zahtevalo za svoje potrebe celotno šolsko poslopje, tovarna »Toko«, »Induplati«, »Lip« s partnerji, Tovarna sanitetnega materiala in »Papirnica« pa po en razred v celoti.

Videli smo tudi zelo skrbno urejen paviljon podjetja »Mlinostroj« in drugih. Žal so nekatera kamniška in druga podjetja odpovedala dogovorjeno udeležbo tik pred otvoritvijo sejma in s tem spravila v neprijeten položaj organizatorje prireditve, potrošnike pa prikrajšala za bogatejšo izbiro blaga. Opaziti je bilo tudi, da udeležena podjetja niso bila dovolj založena s kvalitetnimi izdelki vseh velikosti, barvnih odtenkov in modernih oblik. Povečana domača potrošnja in izvozne obveznosti so prav v tem času obremenile zmogljivost proizvodnih podjetij do take mere, da izbira blaga ni mogla rasti vzporedno s porajajočimi se potrebami in željami. Posebno vprašanje pa je letni čas, v katerem se sejem prireja. Ta namreč pada prav v ta čas, ko je

spomladansko-poletna sezona že mimo, ne prične pa se še jesensko-zimska. Ker sta meseca julij in avgust meseca dopustov, je to tudi čas, ko zamre v precejšnji meri hitra manipulacija blaga. Zaradi pomanjkanja kadrov v proizvodnih in trgovskih podjetjih je dostop do morebitnih zalog težji kot v ostalih letnih časih. Morda je prav v tem tudi delni vzrok za to, da so nekatera proizvodna podjetja izdelala kalkulacije maloprodajnih cen bolj na hitro roko in niso upoštevala niti stopnje prometnega davka, ki je bil za čas sejma znižan za polovico. Trgovska podjetja so si v večini primerov zaračunavala zaslužek v enakem odstotku kot pri rednem poslovanju neglede na to, da niso uporabljala lastnih osnovnih in obratnih sredstev in neglede na to, da

so bila v precejšnji meri osvobojena trgovskega rizika. Slaba ocena tržišča in potreb potrošnikov se je seveda odražala v doseženem prometu posameznih razstavljalcev. Nekaterim je ta, v primerjavi z lanskim letom, upadel za polovico in več, medtem ko so drugi, npr. »Slovenija-les« in »Jugotehnika«, dosegli z boljšo izbiro, solidnimi cenami in vzorno postrežbo še enkrat večji promet kot na lanskoletnem sejmu. Po vsej verjetnosti pa bi bilo zadovoljstvo kljub vsemu znatno večje, če ga ne bi motila skopska katastrofa, ki se je spustila na vse kot črn oblak, prav takrat, ko bi morala obisk in promet doseči višek.

Potrošniškemu sejmu, ki si uspešno utira pot do še večje veljave, bo prav gotovo tudi v bodoče namenjena skrb v iskanju novih — ustrežnejših oblik.

Dragocen pripomoček pri iskanju teh oblik in novih poti pa bodo tudi dosejanje izkušnje.

Po slavnostni otvoritvi sejma vstopajo častni gostje kot prvi v razstavne prostore v I. osnovni šoli

Člani novih svetov občinske skupščine

Občinska skupščina Domžale je na podlagi 63. člena statuta občine Domžale na 2. seji dne 2. julija 1963 sprejela

SKLEP

o izvolitvi svetov občinske skupščine

1. V svet za splošne in notranje zadeve

za predsednika:
Bojan Krištof, direktor tovarne Filc Mengeš

za člane:
Jože Lož, za obč. odbor ZB Domžale
Janez Zibelnik, uslužbenec Farmis Mengeš

Davorin Gregorič, Zveza šoferjev in avtomobilstov Domžale
Zefka Cizerle, uslužbenka Vata Vir
Anton Orehek, Papirnica Količevo
Bojan Bogataj, Domžale
Leon Štifter, Zdravstveni dom Domžale
Vido Bajec, upravnik Invalidske delavnice Domžale

2. V svet za družbeni plan in finance

za predsednika:
Janez Otrin, direktor »Termit« Domžale

za člane:
Franc Roglič, računovodja tovarne Vata Vir

Sandi Rihtar, računovodja Papirnice Količevo

Jakob Zanoškar, obratovodja Papirnice Količevo

Vida Bogataj, tovarna Toko Domžale

Ivo Smolnik, obrtnik Domžale

Vida Bitenc, Komunalna banka Domžale

Jolanda Vidali, direktor NB Domžale

Alojz Kunstelj, direktor Melodije Mengeš

Jakob Tekave, Gradbeno podjetje Domžale

Vinko Pecelj, ZKI Domžale

3. V svet za industrijo

za predsednika:
Janko Ukmar, Induplati Jarše

za člane:
Janez Babnik, tovarna Vata Vir

ing. Ciril Božič, ZKI Domžale

Matiija Svovljšak, direktor Universale Domžale

inž. Pavle Grandovec, Mlinostroj Domžale

Ivan Bore, direktor LIP Radomlje

inž. Avgust Pavlin, Papirnica Količevo

Anton Bleje, direktor tovarne Trak Mengeš

Vid Zule, Sončnica Vir

Janez Močnik, Toko Domžale

inž. Igor Papež, Farmis Mengeš

4. V svet za trgovino, gostinstvo in turizem

za predsednika:
Mitja Zupančič, Melodija Mengeš

za člane:
Dušan Kosmina, Papirnica Količevo

Rajka Konšek, upravnica gostišča Trojane

Miha Pavlič, RTV Ljubljana

dr. Franc Gašperin, Turistično društvo Domžale

Slavko Bajec, Vata Vir, Domžale

Janez Lenček, Slaščičarna Domžale

Andrej Cvetko, direktor Zavoda za gospodarsko propagando Domžale

Anton Repovž, direktor Trg. podjetja Domžale

Anton Brodar, Krašče

Ela Kovačič, Višja gospodinjstva šola Groblje

5. V svet za komunalne in stanovanjske zadeve

za predsednika:
Ivo Vidali, direktor Zavarovalnice Mengeš

za člane:
Jože Ogrinc, Zavod za stanovanjsko izgradnjo Domžale

Marko Hribar, Zavod za komunalno izgradnjo Domžale

Stane Habač, gradbenik Trzin

Franc Urbančič, Pšata

Pavle Gros, Gradbeno podjetje Domžale

Leon Bevc, geolog, Termit, Moravče

inž. Janez Mežan, Radomlje

Alfonz Pirc, Stanovanjska skupnost Domžale

Franc Ovca, Blagovica

Ivan Zupan, Mengeš

6. V svet za gradbeništvo in urbanizem

za predsednika:
Mirko Gregorčič, direktor Gradbenega podjetja Domžale

za člane:
dr. Mitja Šircelj, Domžale

Jože Zevnik, direktor Zavoda za stanov. izgradnjo Domžale

Srečko Berlot, upravitelj Moravče

Franc Mavser, krajevni odbor Nožice

Tone Ravnikar, Domžale

Marjan Majcen, Melodija Mengeš

Albert Kržan, Mlinostroj Domžale

Franc Rakef, Trzin

Ivan Kralj, Domžale

Justin Bevk, študent Količevo

7. V svet za obrt

za predsednika:
Vili Držanič, direktor Tamiz Mengeš

za člane:
Ivo Smolnik, obrtnik Domžale

Andrej Burgar, direktor Slamnik Mengeš

Vinko Okršlar, obrtnik Domžale

Ivo Košič, stanovanjska skupnost Domžale

Ivo Jarc, Avtoservis Domžale

Jože Mrčun, Stanovanjska skupnost Mengeš

8. V svet za kmetijstvo in gozdarstvo

za predsednika:
ing. Metod Kropivšek, Agrokombinat

za člane:
Franc Zavašnik, KZ Lukovica, delovodja posestva v Moravčah

Franc Hostnik, direktor KZ Lukovica

Stefan Brvar, kmet, Trojane

Peter Guhanec, Agrokombinat Mengeš

Boris Lenček, direktor STUGS Domžale

ing. Roman Celarc, KZ Lukovica

Martin Klopčič, Zavod za komunalno izgradnjo Domžale

ing. Lado Simončič, direktor Semenarne Mengeš

ing. Franc Maležič, Pšata

Miha Kepic, Dragomelj

9. V svet za delo

za predsednika:
Ivan Deržič, Induplati Jarše

za člane:
Dušan Borštnar, Vata Vir

Slava Stražar, Toko Domžale

Franc Sedušak, posredovalnica za delo

Marjan Černe, Papirnica Količevo

Janez Jamnik, Lukovica

Milan Deizinger, obč. zveza LMS Domžale

10. V svet za socialno varstvo in za varstvo družine

za predsednika:

Franc Šink, ravnatelj Doma počitka Mengeš

za člane:
Malka Škrlič, socialna delavka KZ SZ —

podružnica Domžale

Francka Bevk, Papirnica Količevo

Vida Bogataj, Toko Domžale

Franc Avbelj, Vir

Tone Tavčar, Loka

Franc Pergar, Moravče

Franc Lipovšek, veterinarski tehnik Prevoje

Jernej Zobavnik, upravitelj Homec

Ančka Mlakar, Toko Domžale

Vinko Majcen, Mengeš

11. V svet za zdravstvo

za predsednika:
dr. Ivo Pevec, zdravnik, ZD Domžale

za člane:
Franc Jeraj, Induplati Jarše

Ivo Lipar, Mengeš

Franc Zabret, zobotehnik, Mengeš

Jože Kosmač, Komunalni zavod za soc. zavarovanje — podružnica Domžale

Cilka Jančič, Universale Domžale

Vlasta Vresk, učiteljica Moravče

dr. Luđvik Kovač, upravnik ZD Domžale

Mile Dedič, Toko Domžale

12. V svet za šolsstvo

za predsednika:
Jernej Lenič, predsednik obč. odbora SZDL Domžale

za člane:
Milan Flerin, upravitelj I osnovne šole Domžale

Mara Rugelj, učiteljica, II. osnovna šola Domžale

Janez Gregorin, Ihan

Tončka Zibelnik, učiteljica Mengeš

Srečko Berlot, upravitelj osnovne šole Moravče

Janez Jamnik, predmetni učitelj Lukovica

Branko Zajc, LMS Domžale

Staša Kajfež, STUGS Domžale

13. V svet za prosveto in kulturo

za predsednika:
Miro Stiplovšek, profesor Domžale

za člane:
Andrej Zajc, Mala Loka

Milena Vodopivec, profesorica Domžale

Stane Habe, ravnatelj Glasbene šole Domžale

Nace Vodnik, upravitelj osnovne šole Rova

Hermin Breznik, Vata Vir

Karel Kušar, upravnik, Delavska univerza Domžale

Lidija Panjan, učiteljica Jarše

Janez Ulčar, predmetni učitelj Domžale

Janez Vresk, profesor Moravče

Vido Vavpetič, za šahovsko društvo Domžale

14. V svet za telesno vzgojo

za predsednika:
Jože Zevnik, odbornik

za člane:
Lovro Korenčan, Mengeš, član sveta

dr. Mitja Šircelj, Domžale

Franc Rak, obč. zveza za telesno vzgojo, Domžale

Ela Košir, učiteljica telesne vzgoje, Domžale

Otmar Lipovšek, Induplati Jarše

Rajko Radmelič, tajnik obč. sindikalnega sveta

Franc Novak, Moravče

Avgust Orehek, Domžale

Ali znamo pravilno uporabljati javne ceste?

Pogosto se sprašujemo, če znamo pravilno uporabljati javne ceste. Odgovor pa je največkrat nezadovoljiv. Poglejmo samo ponašanje koristnikov cest v ožjem delu mesta Domžal. Smatramo, da so Domžale kar se tiče javnih cest, dobro urejene. Res je, da še niso vse ulice opremljene s potrebnimi prometnimi znaki in asfaltirane, so pa v takem stanju, da se lahko promet z vsemi vrstami vozil pravilno odvija. Poglejmo malo pobliže to odvijanje cestnega prometa.

Vsaka javna cesta se deli na cestišče, hodnike za pešce in bankino. Modernije ceste pa so opremljene tudi z zelenicami in kolesarskimi potmi ter tako imenovanimi potmi za počasni promet (pešči, kolesarji, ročni vozički vseh vrst, vprege vseh vrst itd.). Vsa taka počasna vozila so na bolj prometnih cestah ovira in je nujno, da imajo ločene poti. Na žalost pri nas le prepočasni mislimo na to in imamo danes vse ceste v Domžalah in v okolici; čeprav so zelo ozke, polne teh počasnih vozil, ki nam delajo zelo velike preglavice, zlasti v času prometnih konic. Zavedati se moramo, če že delamo vzporednice za počasni promet, da so te poti dobro urejene, utrjene, da jih koristniki lahko varno in zadovoljno uporabljajo. Teško je goniti koristnika na slabo, jamasto pot, ki je v času deževja vsa v lužah in preplavljena. Zato je važno, da pristojni organ poskrbi, da bodo tudi ceste za počasni promet lepo urejene in jih bodo koristniki radi in s pridom uporabljali.

V Domžalah imamo izredno ne-disciplinirane koristnike javnih cest.

Prej, ko še ni bilo urejenih hodnikov za pešce in napravljenih označenih prehodov preko cest, so občani tarnali, da pač nimajo kje hoditi. Sedaj, ko je to urejeno, pa se jih koristniki ne poslužujejo. Vsak dan vidimo polno pešcev, ki hodijo po sredi ceste ali pa se vozijo z mopedi in kolesi po pločnikih. Vrsti zelo hudih prometnih nezgod samo v Domžalah bi jim morala biti v svarilo! Pa vendar, predpise nemoteno kršimo naprej.

Poznamo »UREDBO O PROMETU NA JAVNIH CESTAH«, ki pravi, da se cesta deli na desno in levo polovico in da morajo vozila voziti po desni strani v smeri vožnje. Ne vem, zakaj si tega mnogi ne morejo zapomniti. Zelo redek je primer v Domžalah, da bi pešec prečkal cesto na zato odredjenem prehodu za pešce, ampak se poslužuje najbližje možnosti prehoda, na naj bo to na

nevarnem cestnem zavoju, preko sklenjene črte, križišča in na podobnih mestih. Le, če je v neposredni bližini uslužbenec LM, potem se iz »strahu« pred miljenikom, predpisom pokorava. Danes ni potreben strah pred uslužbencem, temveč to zahteva varnost prometa. Lepo je videti starejšega človeka, ki napravi vse, preden se poda čez nevarno cesto, čeravno predpisov ne pozna. Mlajši občani, ki vedo, kako se je treba ravnati na javnih cestah, pa se tega največkrat ne držijo. Mnenja smo, da bomo red dosegli na javnih cestah z našo dobro voljo, disciplino in kulturnim odnosom do sočloveka. Zavedamo se, da ni cesta grajena za posameznika, temveč za vse občane in koristnike vseh vrst. Vožnja po mestnih ulicah je zelo zahtevna in terja od voznika motornega vozila več prisebnosti in večine, kakor pa vožnja po ravni pregledni cesti izven naselja.

Vozniki! Ali vozimo po mestu previdno in počasi? Ali spoštujemo cestno prometne znake in druge oznake na vozišču? Ali spoštujemo prehode za pešce? Ne. Vozimo, kolikor nam da plin. Ko pridemo pred dejstvo, pa vozila ni moč pravočasno ustaviti in nesreča je tu. Ali ni mučno gledati povoženega človeka na cesti, trajne invalide,

Prehitra vožnja po mestnih ulicah se tokrat k sreči ni končala tragično, drugič pa se morda bo

razbita vozila in podobno. Vsak voznik — koristnik javne ceste — bi moral upoštevati načela, da mora hitrost vozila ustrezati

1. TEHNIČNEMU STANJU VOZILA
2. STANJU CESTE
3. PROMETU NA CESTI in
4. VOZNIKOVI SPOSOBNOSTI VEŠCEGA UPRAVLJANJA VOZILA

KAJ PA VINJENOST? Tudi to vprašanje je na dnevnem redu in ga že nekaj let rešujemo, na zeleno vejo pa le ne moremo. Alkohol vpliva na

refleks voznika, možgani mu počasneje delujejo. Grobe primere vinjenosti hočemo na vsak način preprečiti, včasih tudi s silo. Poznamo pa primere, ko se najdejo občani, ki prigovarjajo uslužbence LM na vse načine, da jim dovolijo vožnjo v vinjenem stanju. Ne zavedajo se morebitnih posledic. Vinjenost je največji sovražnik varnemu in nemotenemu odvijanju prometa. Tudi upravniki gostišč, strežno osebje in druge odgovorne osebe bi morale vztrajati na tem, da se šoferjem ne toči alkoholnih pijač. Družbe, ki imajo v svoji sredi šoferja, bi morale skrbeti, da se ne bi napil in ga pravočasno opozarjati na morebitne posledice. Ne moremo govoriti o idealnem vozniku, če ne pije alkohola samo iz strahu pred varnostnimi uslužbenci, »da ga ne bi kdo našel na prekršku«. To ni na mestu. Vesten šofer ne uživa alkohola zaradi tega, ker se zaveda svoje težke, odgovorne naloge, ki jo ima za volanom, pa naj prevažajo ljudi, material ali pa prazno vozilo.

V letošnjem letu do 31. 8. beležimo v občini že preko 200 prometnih nesreč, pri katerih je izgubilo življenje 12 oseb, huje in laže poškodovanih pa je bilo preko 100. Materialna škoda znaša mnogo milijonov dinarjev. Pri vseh teh nesrečah pa še vedno ugotavljamo, da jih je bilo dobro tretjino povzročeni zaradi vinjenosti.

Tudi odgovorni organi v podjetjih, ki razpolagajo z vozili, bi morali posvečati pažnjo

Premajhna previdnost — posledica: 2 mrtva in več poškodovanih. Zgodilo se je pred bencinsko črpalko v Domžalah.

Večerna ekonomska šola v Domžalah

Delavska univerza Domžale razpisuje skupaj s Srednjo ekonomsko šolo v Ljubljani prvi letnik Večerne ekonomske šole. Interesenti za to šolo se lahko prijavijo v pisarni I. osnovne šole v Domžalah do konca tega meseca. Pogoji za vpis so končana osemletka in stalno delovno razmerje.

Solnina in razpored predavanj bosta določena na prvem se-

temu problemu in pregledati slehernega voznika pred nastopom službe, če je sposoben isto v redu opravljati. V obzir je treba jemati utrujenost, zasplost ali celo vinjenost. Bolje je, da vozilo ostane v garaži, kakor da povzroči nesrečo. Tudi predolgi in naporni voženi voznikom motornih vozil ne bi smeli dovoliti, vožnja je naporna in moramo vnaprej predvidevati, koliko časa lahko posameznik vzdrži za volanom.

Se nekaj o kolesarjih in vožnji brez luči. Mnenja smo, da je sedaj že skrajni čas, da bi se uporabniki koles predramili iz svoje trdoglavosti — z glavo skozi zid — in nabavili potrebne luči za kolesa. Še vedno se dogajajo kršitve — vožnje brez luči in odbojnih stekel. Pohvalno pa je, da so vprege v zadnjem času dosti bolj opremljene in je v zvezi s tem tudi manj nezgod. Vožnja brez luči v nočnem času je nevarna koristniku samemu in drugim.

Starši! Opozorite otroke, da se ne bodo igrali po javnih cestah, žogali, kotalkali sem in tja, ker je to smrtno nevarno.

Otrok se ne zaveda nevarnosti, ki jo s svojim brezvestnim ravnanjem povzroča sebi, staršem in drugim koristnikom javnih cest. Ne bo odveč, če starši pred odhodom v šolo otroka opozorijo na hujšo pot cesto in ponašanje po njej. Če bo otrok opozorjen doma in v šoli, potem bo srečno prišel zdrav nazaj v naročje staršem.

Zavedajmo se, da so javne ceste vseh vrst last družbe — skupnosti — in jih tudi v tem smislu koristimo. Spoštujmo slehernega koristnika in mu pomagajmo v nevarnosti. V slučaju prometne nesreče storimo vse, kar je v danem primeru mogoče, da spravimo čimprej ponesrečenca v bolnico z rešilnim avtomobilom. Ne nalagajmo ponesrečenca v vozila, ki za prevoz niso primerna, ker lahko s tem ponesrečenca samo škodujemo.

O VSAKI NESRECI KAR NAJHITREJE OBVESTIMO POSTAJO LM — telefon 02 in 302

stanku vseh prijavitelcev, ki bo sklican pismeno.

Razpis jezikovnih tečajev

Delavska univerza Domžale razpisuje začetni tečaj nemškega jezika in angleškega jezika za sezono 1963/64. Vsi zainteresenti se lahko prijavijo do konca meseca pri ravnateljstvu I. osnovne šole v Domžalah, kjer bodo dobili tudi vsa potrebna navodila. Oba tečaja bosta organizirana na klasičen način ob pomoči tehničnih sredstev. Urnik tečaja in šolnina bosta določena na podlagi dogovora in števila vpisanih slušateljev.

Občinska gasilska zveza Domžale je razvila svoj prapor

V nedeljo, 21. julija je občinska gasilska zveza v Domžalah v okviru drugih prireditev v počastitev vsakoletnega občinskega praznika razvila svoj novi prapor. Ze na predvečer tega praznika so se na športnem stadionu v Domžalah vršile športne prireditve, od katerih je bila prav gotovo najbolj zanimiva tekma gasilcev z veliko žogo. Tekma je bila prva te vrste v naši državi in je bilo zanimanje zanjo res zelo veliko. Zmagali so Kamničani. Po tekmi je zagorel na bližnjem Sumberku velikanski kres.

skih društev iz bližnje in daljnje okolice. Gasilci v novih in starih modrih uniformah so napolnjevali prostor pred veliko in lepo okrašeno tribuno, ki je stala pred l. osnovno šolo. Na tribuni so bili že zbrani zastopniki naših političnih in gospodarskih organizacij, predsednik občinske skupščine Jože Pogačnik, zastopniki naših največjih podjetij, kakor Papirnice Količevo, zastopnik Kemične industrije Domžale, zastopnik Zavarovalnice iz Mengša, zastopnik okrajne gasilske zveze Ljubljana in drugi. Predsednik

Razvitja so se udeležili tudi številni prapori. Prizor z otvoritvene slovesnosti

Drugi dan, na sam praznik, so bile Domžale okrašene z množičnimi zastavami. Ob 10. uri dopoldne je domžalska godba priredila promenadni koncert, ob 14. uri pa so se začeli zbirati na prostoru pred Kemično tovarno v Domžalah člani in članice naših prostovoljnih in industrijskih gasil-

obč. gasilske zveze Domžale, Martin Andrejka, je otvoril slovesnost in prisrčno pozdravil vse cenjene goste, zlasti pokrovitelje današnje slovesnosti, nato po pozval vse navzoče, da z enominutnim molkom počaste umrle tovariše gasilce. Deputacija treh članov Zveze pa je odnesla venec pred spo-

menik padlih borcev za svobodo. Nato je Nace Vodnik podal kratek oris ustroja in dela gasilske zveze v teku osemletnega obstoja. Sledil je najsvetanejši del, razvitje novega prapora. Med igranjem himne je Martin Andrejka, razvil novi zvezni prapor, na katerem so takoj nato pokrovitelji prapora pripeli svoje trakove. V imenu pokroviteljev je pozdravil novi prapor direktor papirnice Sone Ivo, ki je poudaril velik pomen gasilstva za vso našo družbo in želel vsem še več delovnih uspehov na področju požarno varnostne službe in preventive; Nato so se novemu praporu poklonili vsi drugi prapori, ki jih je bilo 52. Sledil je velik defile vseh sodelujočih gasilskih edinic, nad 580 uniformi-

ranih članov in članic, mladincev in mladink ter pionirjev. V sprevedu je sodelovalo 42 narodnih noš ter četa predvojaške vzgoje s svojim komandantom. Takoj za njimi so Domžalčani lahko videli vse mogoče gasilske aparate od najstarejših časov gasilstva do danes. Nosili so stare nahrbtnne črpalke, ročne in vozne črpalke na konjsko vprego, videli smo motorke starejšega kova in tudi najnovejši, ki so že montirane na gasilskih avtomobilih. V sprevedu so korakali gasilci oblečeni v azbestne obleke, gasilci s pripravami za gašenje gozdnih požarov, s pripravami za gašenje kemikalij, sanitetci in športniki. Prireditve je ob krasnem vremenu uspela v vsakem ozi-

TOKRAT »NA POMOČ« ZA PRVENSTVO

Kratka reportaža s tekmovanja za evropsko prvenstvo v gasilskih veččinah. Milhouse, septembra 1963.

Po vsem svetu so edinice, katere pomagajo sodržavljanom v nesreči, pa naj bo to požar, poplava ali drugačna elementarna nezgoda. Tisoči in tisoči se urijo v prostem času, zato da so v primeru potrebe dovolj izurjeni za svoje humano poslanstvo. To so gasilci.

Industrijska gasilska deseti- na iz Duplati Jarše je že poznana po svoji strumnosti in strokovnosti, saj je prejela na dosedanjih tekmovanjih že vrsto lepih priznanj.

Letos so se uvrstili v zvezni finale, kjer jim je bila deseti- na iz tekstilne tovarne Duga Resa najresnejši rival. Toda, zmagovalec je ostala slednjič le jarška in tako je v začetku tega meseca odšla skupno s prostovoljno edinicjo iz Karlovca in poklicno edinicjo iz Ljubljane na evropsko prvenstvo v mesto Milhouse v Franciji.

1. septembra je hrzec odpeljal naše vrle fante ter jih po več kot 24-urni vožnji veselo razburjene odložil na cilju blizu francosko-švicarske meje, kjer je bilo tekmovanje.

V taboru se je zbralo veliko ekip iz skupno 11 držav. Torek, 3. septembra smo porabili zato, nam pripoveduje tovariš Pavle Vidergar, član jarške ekipe, da smo se spoznali s taboriščnim redom in stanovalci tabora, v sredo in četrtek smo vadili, v petek pa se je pričelo tekmovanje.

Favoriti v naši skupini so bili Avstrijci. Nezgoda pa je hotela, da so naredili pri tekmovanju napako in bili diskvalificirani. Jugoslovani smo nastopili v soboto 7. septembra, mi Jaršani po naključju na 4. progi kot zadnji, s čimer smo zaključili tekmovanje.

Za samo tekmovanje smo bili dobro razpoloženi in samo majhen spodrsljaj nam je od- vzel najvišje odličje.

Tekmovanje se je zaključilo v nedeljo 8. septembra s parado v mestu Milhouse. Mimohod pred zastopnikom predsednika francoske republike je trajal tri ure. Sledilo je objavljane rezultatov, ki je bilo za nas Jugoslovane še posebej razveseljivo, saj smo prejeli za naše znanje 2 zlati in eno srebrno odličje. Uspeh je bil tako res popoln.

Zaključni banket na večer istega dne je bil pripravljen v mestu St. Louise, kjer smo se še enkrat sestali vsi, ki smo sodelovali na tem velikem tekmovanju.

O organizaciji tekmovanja, je nadaljeval tovariš Vidergar, lahko govorim samo pohvalno. Ob prihodu v taborišče so nam takoj izdali značke in legitimacije za nemoten dostop v tabor in za udeležbo na kulturnih prireditvah, hrana je bila izvrstna, spali pa smo v šotorih. Od kulturnih prireditev se rad spominjam nastopa naših pevcev, ki so za izvedene pesmi »Božen mi leži«, »Zdravo« in pa »Kje je moj mili dom«, poželi mnogo odobravanja. Zanimivi so bili tudi nastopi gasilcev iz Finske, ki so prikazali slike iz dobe Vikingov, skromni a vendar simpatični so bili Francozi, ki so nastopili s harmoniko, violino in kitaro, največ priznanja pa so poželi Avstrijci s svojo (po celem svetu poznano) »pleh-muziko«.

Pomanjkljivost v naši (jugoslovanski) organizaciji je bila v tem, da nas na to pot ni spremljal noben novinar ali vsaj tolmač, čeprav so spremljale druge ekipe cele trume novinarjev in televizijskih snemalcev. Res škoda.

Vesele in srečne je zaključil tovariš Pavel Vidergar, nas je vlak popeljal v torek zopet preko Svice in Italije nazaj v Jugoslavijo.

Cestimo, iskreno čestitamo fantom iz Jarš. Ljubljane in Karlovca, ki so naše gasilstvo tako častno zastopali v tujini.

Po razvitju prapora se je razvil spreved gasilcev po domžalskih ulicah, v katerem so sodelovali tudi oddelki v moderni gasilski opremi

Vesti iz Moravč

V Moravčah se je osnovala krajevna skupnost, ki je nujno potrebna ne samo za bodoči razvoj Moravč samih, ampak tudi celotne doline. Krajevna skupnost že predvideva ustanovitve nekaterih prepotrebnejših servisov, ki bi koristno služili potrebam vsega tukajšnjega prebivalstva. Zaenkrat so osnovali krojaško in mehanično delavnico ter pleskarstvo in ličarstvo.

Ob ustanovitvi krajevne skupnosti je bilo veliko govora tudi o reševanju stanovanjskega vprašanja in ustanovitvi otroškega vrtca. Iznesen je bil tudi predlog, da bi občina posredovala za izdelavo urbanističnega načrta za kraj Moravč.

Turistično društvo Moravč je imelo občni zbor, ki je bil kljub slabemu vremenu kar dobro obiskan. Ljubljansko turistično zvezo je zastopal tajnik Alojzij Soster, ki je dal mnogo spodbudnih napotkov za bodoče društveno delo. Društvo je letos založilo tri vrste razglednic — pónetkov Moravč, ki so jih domačini, pred-

vsem pa izletniki, močno pogrešali. Predsednik je javno pohvalil Miho Slibarja, ki redno in vestno urejuje park, ki je lep okras Moravč. Na zboru se je tudi sklepalo o kopališču, turističnih postojankah na Miklavžu, Mohorju, Limbarski gori, Katarini, in Trojici. Mnogo se je razpravljalo tudi o olepšanju Moravč samih, kakor tudi okoliških vasi. Vsi pa so ugotovili, da se bo turizem v Moravški dolini razvijal uspešno samo pod pogojem, da se modernizira cesta Moravč — Želodnik in dogradi cesta Drtija—Kandršče. Za dograditev slednje ceste sta potrebna samo še dva majhna mostička in okoli 400 m cestišča. Za dokončno dograditev je potrebnih še okoli 30 milijonov. Ker cesta poteka po zelo romantični soteski potoka Drtijašče, ne bo pomembna samo iz gospodarskega temveč tudi iz turističnega vidika.

Na zboru se je tudi ugotovilo, da se v zadnjem času vsa gostišča lepo urejajo, kar gre tudi v korist turističnemu razvoju moravške doline.

Taborjenje predvojaške vzgoje v Domžalah

V mesecu juniju in juliju je bilo organizirano taborjenje obveznikov predvojaške vzgoje v Domžalah. Namen organizacije tega taborjenja je bil dvojen:

1. da bi se mladinci seznanili z organizacijo skupnega življenja in dela v kolektivu, da bi spoznali važnost takega življenja in da bi znali ceniti kolektivnost,

2. da bi spoznali osnovne vojaških veščin, da bi že pred odhodom v JLA imeli osnovno znanje o orožju in načinu njegove uporabe.

Program samega taborjenja pa je mimo tem iz vojaškega področja vseboval tudi moralno-politično vzgojo, katere glavni namen je bil posredovati mladini osnovno znanje o naši armadi in o njenih nalogah pri obrambi domovine.

Življenje v taboru pa ni slo-nelo samo na teh dveh stvareh, ampak je bil dan poudarek tudi športnemu in družabnemu življenju. Posebno na športnem področju so prišla do izraza tekmovanja v nogometu, streljanju in atletskih disciplinah, kar je vplivalo na to, da je bilo življenje v taboru vedno polno zanimivosti in športnega duha. Komanda tabora in komandirji so si neprestano prizadevali, da bi vse delo in življenje bilo čimbolj organizirano in da bi bil čas kar najbolj smotrno izkoriščen.

Preko 270 mladincev, ki so bili na taborjenju, se je pohvalno izrazilo o organizaciji in izrazilo željo, da bi tudi v prihodnje bilo, tako taborjenje v Domžalah, na domačih terenih, ker je smotrnejše in ceneje.

Del taborišča predvojaške vzgoje za Usnjarsko šolo v Domžalah

Brigadirji na avtocesti

V tretji izmeni mladinskih delovnih brigad na izgradnji zadnjega odseka avtoceste je bila tudi 4. LMDB »Jožef Stefan« v mladinskem naselju Borac v Vrčinu. V tej brigadi so tudi dijaki-srednješolci iz Domžal. Komandant te brigade je sekretar mladinskega komiteja iz Domžal, Branko Zajc, ki nam je dal naslednjo izjavo:

Brigada šteje 95 mladincev, ki so iz vse Slovenije in tudi drugih bratskih republik. Po delovnih uspehih smo med najboljšimi v naselju, kjer je 9 brigad. Podjetje RATKO MITROVIC, pri katerem delamo, je z nami zadovoljno, predvsem pa s preciznostjo dela, ki se zahteva pri zaključnih delih na sami trasi. Komisije v brigadi skrbijo za izobraževanje na ideološko-političnem področju

in na amaterskih tečajih s področja tehnike. Tudi kulturno in športno življenje v brigadi je na primerni višini. V ureditvi spalnic in okolice barak pa smo najboljši v naselju. Imamo vse pogoje, da postane naša brigada udarna. Sploh je naše naselje najboljše na vsej trasi in je že dvakrat osvojilo prehodno statuo za najboljše naselje. Upamo, da jo bo tudi tretjič.

Za ponesrečence ob potresu v Makedoniji smo prispevali celotno brigadirsko plačo. Ko smo prejeli poslanico tov. Tita, se je izmed nas javilo 15 brigadirjev za delo na izgradnji novega Skopja, sprejetih pa je bilo samo 5 kandidatov.

Brigadirjem, ki so se med tem že vrnili domov, čestitamo k doseženim uspehom.

Brigada je zbrana in pripravljena na odhod

Iz Krašnje

Za zaključek šolskega leta so nam pionirji osnovne šole in glasbene šole iz Krašnje privedli lep in pester koncert, ki je obsegal kar 18 pevskih in instrumentalnih točk. Celotni program je bil podan lepo in kvalitetno, zato so navzoči vse točke nagrajevali z dolgotrajnim aplavzom. Na nastopu je pri vseh točkah programa sodelovalo 50 pionirjev, od tega samo pri orkestru 24. Za pripravo te prireditve je bilo vloženega mnogo truda, zato bodo v jeseni z njo gostovali po večjih krajih v občini.

Prireditve predstavlja velik uspeh posebno za našo šolo v Krašnji in upamo si trditi, da marsikatera večja šola ne bi bila v stanju, pokazati to, kar so pokazali naši otroci, katere vodi učiteljica Debeljakova. Ob zaključku prireditve sta ona in Toni Sameja kot priznanje za vložen trud prejela lepa šopka domačih cvetic.

Glasbena revija v Moravčah

Ob zaključku šolskega leta je bila v Moravčah na šolskem dvorišču izvedena glasbena revija. Sodelovali so: otroški zbor (45 pev.) pod vodstvom Stefe Kutnar, mladinski šolski zbor (48 pev.) pod vodstvom Staneta Habeta in zabavni ansambel »Zadovoljni muc« pod vodstvom Mira Capudra. Vsi nastopajoči so bili iz Moravč. Sodelovati bi morala tudi mladinska godba iz Domžal, ki pa žal zaradi tehničnih ovir ni mogla priti v Moravče.

Reviji je prisostvovalo kakih 250 do 300 ljudi, ki niso štedili z odobravanjem. Vse točke so bile skrbno pripravljene, vsem pa je najbolj ugajalo Svabovo »Dobro jutro«, ki ga je izvajal mešani pevski zbor PD Moravč. Klavirsko spremljavo je odlično opravila Silva Flis, profesorica glasbene šole iz Domžal. Podobnih večerov si Moravčani še želijo.

Odstranimo posledice pretekle zime v sadjarstvu

Pretekla zima je povzročila precejšnjo škodo v sadjarstvu. Zlasti na lahki in plitvi zemlji so posamezna drevesa tako trpela zaradi mraza, da so se kasneje posušila. Tako suho in na pol suho sadno drevje je prava vaba za sadne škodljivce in bolezni, zato ne spada v sadovnjak.

Sedaj primanjkuje časa za posek, zato sadno drevje vsaj označimo tako, da gremo skozi sadovnjak s sekiro in vsako, za posek namenjeno drevo obsekamo, ker je v času, ko je sadno drevo še zeleno, mnogo lažje ugotoviti, katera drevesa je potrebno posekati.

Suha, na pol suha, rakova ali drugače močno poškodovana drevesa v sadovnjaku so odraz slabega gospodarjenja, razen tega pa kot legla bolezni in škodljivcev povzročajo gospodarsko škodo na drugem sadnem drevju, zmanjšujejo pridelok krme, kvarijo estetski izgled sadovnjaka in okolice, zato se sadjarji lotimo nakanaznega dela čimprej.

Naj ne bo med nami sadjarja ali kmetijskega proizvajalca, kateremu bi moral za kmetijstvo pristojni upravni organ z odločbo odrediti posek dreves.

Dopitanje prašičev v kooperaciji

Zaradi večje proizvodnje krompirja bo na marsikateri kmetiji nastalo vprašanje kam s krompirjem, zlasti še na tistih gospodarstvih, ki pridelajo večjo količino manj kvalitetnega in drobnega krompirja.

Da bi v takih primerih bilo mogoče čim bolj vnovčiti krmilni krompir tudi tistim kmetovalcem, ki sami nimajo dovolj prašičev ali pa jih sploh nimajo, je republiška gospodarska zbornica skupaj s kmetijskimi organizacijami sprožila akcijo, da bi zasebni kmetijski proizvajalci dobili prašiče v pitanje iz pitališč družbenega sektorja.

V ta namen nas je Agrokombinat Ljubljana obvestil, da imajo vsi, za kooperacijsko pitanje zainteresirani rejci možnost dobiti prašiče na farmi v Ihanu vsak delovni dan pod naslednjimi pogoji:

Prašiče za dopitanje daje farma bekonov v Ihanu v teži 40–50 kg in jih je treba spitati na težo 110 kg. Rejec pri prevzemu prašičev ne plača, temveč sprejme pri oddaji 270 din za kg prirastka. Prašiče v dopitanju zavaruje Agrokombinat, ki tudi določi čas in kraj oddaje prašičev.

Podrobnejše informacije o tem daje farma bekonov v Ihanu, telefon 255.

Delavska univerza
DOMŽALE

Javna tehtnica v Mengšu in še kaj

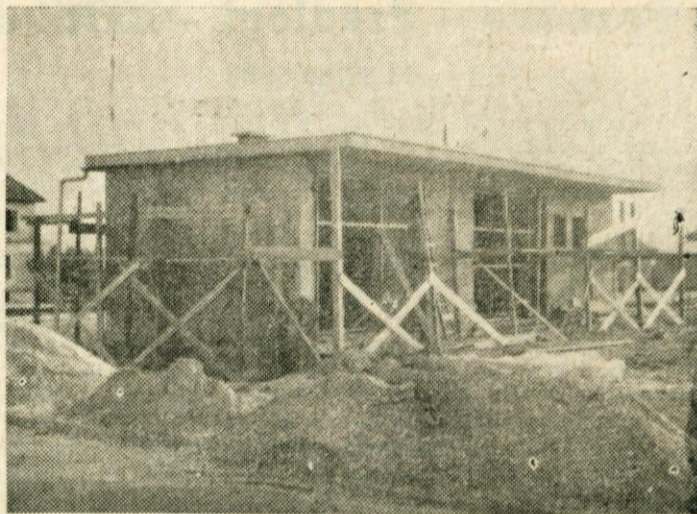
Kot običajno je odkup živine v Mengšu vsak četrtek in tako je bilo tudi na enem zadnjih odkupov, dne 8. 8. 1965. Na določeno mesto, to je k tehtnici v Mengeš, nas je privedlo živino sedem posestnikov. Pripeljana so bila tudi tri teleta, od katerih je bilo prodano le eno, ostali sta bili po tov. živinozdravniku zavrženi, češ da sta prelahki. Kljub temu pa je živinozdravnik iskal naslove lastnikov telet z motivacijo, da morata priti ti dve teleti ponovno v prodajo čez 14 dni, sicer da bosta oblastveno poiskana. Toda ti dve teleti čez tri mesece ne bosta imeli po 80 kg. Toliko o prodaji telet.

Ostali možni nakup pa so bile 3 krave in ena telica. Krave so bile prodane in stehane. Na vrsto je prišla prva kupljena krava, katero so vsi navzoči na oko ocenili nad 500 kg, toda tehtnica je pokazala le 486 kg. Navzočih je bilo poleg nakupovalcev in prodajalcev tudi več radovednežev, tako da je družba štela ca. 20 ljudi. Ker prisotni niso mogli verjeti, da omenjena krava tako malo tehta, se je pustil stehati po konstrukciji precej krepak mo-

žak, ki je točno vedel, koliko kg tehta in ko je stopil na tehtnico, je le-ta pokazala le 56 kg, dasi v resnici tehta 80 kg. Opisani tovariš je bil Iganc Levec, Mengeš, Ropretova 8, kateremu tudi ni bilo ljubo na tako vago prodati kravo. Ker pa je Mengeška tehtnica avtomatična, se je za ponovni preizkus stehal Franc Sršen iz Suhadol. Ta v resnici tehta 90 kg, na tej avtomatični tehtnici pa mu je pokazalo 99 kg, to pa zgolj zato, ker je avtomatična. Ves ta posel okrog tehtanja je vršila gospodinja iz Mengša, Kolo-dvorska 12. Na jadikovanje prodajalcev, da tu nekaj ni v redu, nas je nakupovalec vabil, naj se pelje eden izmed prodajalcev z njim v Zalog, da bi tam ponovno stehali vso živino, tada na žalost nihče izmed prodajalcev takrat ni imel časa.

Ker je zadeva lokalnega značaja, prosim v imenu vseh prizadetih, naj pristojni organ občinske skupščine Domžale pošlje v Mengeš strokovnjaka, ki bi pregledal to tehtnico, zaradi katere je bil že marsikateri kmet oškodovan.

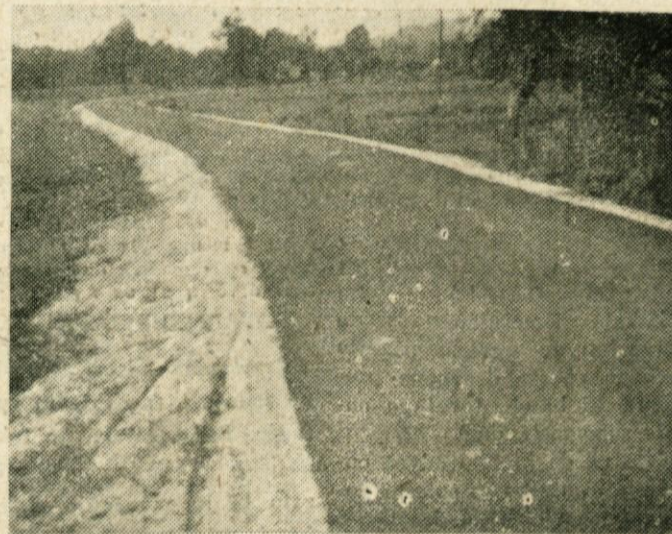
Franc Podboršek, Loka 101

Nasha napoved, da bo gostinski objekt, ki ga gradi Turistično društvo poleg bencinske črpalke v Domžalah do letošnje sezone že dograjen, se ni uresničila. Kje so vzroki, da ta gradnja tako počasi napreduje??

Zdravstveni dom je pred kratkim nabavil nov reševalni avtomobil. Z njegovo pomočjo bo odslej prva pomoč lahko hitrejša in uspešnejša

Dolgoletna želja in zahteva Ihancev je sedaj uresničena. Z občinskim središčem jih sedaj veže moderna asfaltna cesta

IZ SEJNE SOBE

V občinsko središče je prišel človek s »podeželja« in skušal najti vsaj enega od funkcionarjev, h katerim se je namenil. Vse dopoldne je taval naokrog, trkal in spraševal, toda povsod je naletel na isti odgovor: je na važni seji, je na sestanku, ima konferenco, je na izredno važnem posvetovanju, je na višjem forumu v Ljubljani itd. Skratka, skoraj vsi so bili na najrazličnejših sestankih.

Tako je dobil vtis, da je sleherni, ki je to dopoldne prišel v občinsko središče zaradi kateregakoli službenega opravka ali pa zaradi svoje funkcije v kraju svojega bivanja, prišel zaman.

Seveda, pa to ni značilno samo za naš kraj, na katerega se nanaša primer. Več ali manj se to ponavlja v vseh večjih in manjših krajih. Izgleda, da smo znova prišli v obdobje sestankov, sej, konferenc in raznih zasedanj ter posvetovanj. Le-ti so takrat, ko je za to posebno potreba, pa tudi takrat, kadar je ni. Seje, sestanki, konference so v rednem delovnem času, pa tudi izven njega. Toda eno je gotovo: več jih je med rednim delovnim časom, kakor pa popoldne. Zanimiva obrobna ugotovitev: kar zadeva gospodarske organizacije in seje, konference ter sestanke v popoldanskem času, je na teh ponavadi nesorazmerno manj vodilnih ljudi, kakor pa na sestankih, ki so med rednim delovnim časom. Pa še nekaj, večina teh sestankov, (dopoldanskih seveda) traja zelo dolgo, včasih so daljši kot bi lahko bili. Zlasti se zavlečejo posebno tista posvetovanja, ki so slabo pripravljena. Znani so primeri, da si je organizator te ali one konference ali posvetovanja krepko prizadeval, da bi posvetovanje ali sejo v redu pripravil. Dal je na razpolago tehtne in temeljite analize, zbral vrsto argumentov, ki osvetljujejo določen problem, ves material razmnožil in ga pravočasno razposlal vsem udeležencem predvidenega sestanka. Toda kljub temu se je pripetilo, da se je tako pripravljen sestanek zavlekel v nedogled (posebno dopoldne).

VPRAŠANJE:

Zakaj v Domžalah ne začno ustvarjati pogojev za gradnjo večjega obrata družbene prehrane, ki bi obratoval po načelu samopostrežbe?

Mislím, da bi bilo odveč podarjati potrebo in splošni pomen takega objekta družbenega standarda.

Kaj menijo o tem drugi občani?

Niso redki primeri, da je povabljenec iz gospodarske organizacije namesto svoje udeležbe zaradi tega, ker je pač oburi napovedanega sestanka nenaдомestljiv na svojem delovnem mestu, »delegiral« na sestanek kakega drugega člana iz svojega kolektiva, včasih človeka, ki ni dovolj kvalificiran za razpravo, niti včasih pooblaščen za soodločanje. Mnogi udeleženci posvetovanja namreč niso niti odprli gradiva, ki so ga prejeli za zasedanje, kaj šele, da bi ga proučili in prišli pripravljeno na posvet. Tako niti ni vedo, kaj to gradivo vsebuje in kateri argumenti in podatki so na razpolago. In celo ne samo to! Obstoji namreč neko nenapisano pravilo, da zlasti tisti udeleženci sestanka, ki se niso pripravili, ki niso proučili dostavljenega gradiva, sodelujejo v razpravi in to zelo resno in avtoritativno. To delajo pa zato, ker mislijo, da »morajo« govoriti.

Nič manj zanimivi niso tisti, ki prakticirajo nasprotno skrajnost in razen tega, da sploh niso pripravljeno, na sestankih skromno in vztrajno molčijo, kajti oni kakor tudi »profesionalni diskutanti« zaradi nepripravljenosti niso notranje angažirani v smeri prizadevanja za lastni in samostojni umski prispevek k aktivnemu reševanju predmeta razprave.

Sestanki so nujni, da se na njih obravnavajo nujne zadeve in problemi, da neki forum ali organizacija po razčlenitvi situacije ali problema zavzame stališče do nekega pojavnosti, da bi našli najboljše načine reševanja vprašanj, da bi se pogovorili o smernicah prihodnjega dela in podobno. To zahteva tudi naš družbeni razvoj, da bi zlasti na sestankih sodelovalo kar največ ljudi pri upravljanju ali odločanju o posameznih problemih in nalogah.

Nekaj pa je nujno, da se namreč sestanek dobro pripravi in da tudi vsi udeleženci pridejo nanj dobro pripravljeno. Tako bo lahko sestankov manj razen tega pa bodo največkrat lahko krajši in uspešnejši.

TOVARIŠ UREDNIK!

Prav gotovo nisem ne prvi in ne zadnji, ki načenja to vprašanje. Toda potreba po takem objektu je več kot na dlani in zato bi to vprašanje moralo imeti prioriteto, kadar govorimo o urejanju komunalnih zadev v občinskem središču.

Podpisani prosim, da bi v prvi in drugi naslednji številki Občinskega poročevalca natisnili in izdali zemljevid vseh cest in vasi v občini, velikih in malih, pa čeprav je naselje še tako majhno.

To naj bi objavili za vso občino Domžale, če pa bi vzelo preveč prostora, bi pa začeli z območji posameznih krajevnih uradov.

Zemljevid naj bi prikazal vse od zvezne ceste prvega reda, pa do občinske ceste četrtega reda, če pa kakšna vas nima ceste, naj bi bila pa označena vaška pot.

Namen tega predloga je, da bi dolina spoznala oddaljene vasi in njihovo zaostalost, ter da bi občinski ljudski odbor izdelal urbanistični načrt cest v občini Domžale. Doma sem v

hratih, iz Preserij pri Zlatem polju. To je zelo lep kraj, od koder se vidi lepo proti Ljubljani in Gorenjski in skoro vsa občina Domžale. Lansko leto je prišlo do naše vasi precej turistov iz Ljubljane, Kranja in še celo inozemci, prišli so občudovat lepote tega kraja in iskat gobe v bližnje gozdove. Mnogi od teh so želeli potovati čez Preserje proti Vel. Lašni v Tuhinjsko dolino in Kamnik, toda na žalost te ceste še ni, čeprav bi bila zelo potrebna. Prav bi bilo, da bi jo zgradili do meje kamniške občine.

Predlagam tudi, da bi objavili, kateri cestarji skrbe za posamezne ceste, koliko km ceste oskrbujejo in kakšni so stroški za vzdrževanje posameznih cest.

Vinko Grošelj iz Preserij

Nagradno žrebanje

za vlagatelje hranilnih vlog

Podružnica Komunalne banke-Ljubljana v Domžalah sprejema vse vrste hranilnih vlog. Za vlagatelje, ki se obvežejo, da svoje vloge ne bodo dvignili najmanj eno leto, je pripravljeno presenečenje. Pri vseh poslovnih enotah Komunalne banke-Ljubljana so ti vlagatelji vezanih vlog vključeni v nagradno žrebanje, kakor tudi oni, ki že imajo vezane hranilne vloge (najmanjši znesek din 50.000). Rok vlaganja za naslednje nagradno žrebanje je do vključno 31. oktobra 1965.

Vlagatelje vseh poslovnih enot Komunalne banke-Ljubljana, torej tudi podružnice Domžale lahko doleti sreča, da dobijo eno izmed nagrad, ki so naslednje:

- 1 televizijski sprejemnik
- 2 radijska sprejemnika
- 3 gramofoni s ploščami
- 2 sesalca za prah
- 2 mikserja
- 2 fotoaparata
- 3 hranilne knjižice po 30.000 dinarje.

Razen žrebanja imajo vlagatelji še druge ugodnosti; vloge se obrestujejo po višji obrestni meri t.j. od 51/2 do 6%, hkrati pa so vlagatelji zavarovani za nezgodno smrt za 100.000 dinarjev, za nezgodno invalidnost pa po stopnji invalidnosti do 200.000 dinarjev.

Odločite se za to vrsto varčevanja, vlagajte svoje prihranke pri komunalni banki v Domžalah. Koristili boste sebi in skupnosti.

Pomoč ponesrečencem v Skopju

Katastrofalni potres, ki je uničil glavno mesto Makedonije, je sprožil številne akcije pomoči povsod v državi in po vsem svetu. Tudi v naši občini so se posamezniki in podjetja takoj odzvali klicu na pomoč in prispevali v materialu, denarju in delovni sili ter tako po svojih močeh že v prvih dneh po potresu pomagali lajšati gorje težko prizadetemu prebivalstvu porušenega mesta.

Poročilo o delu štaba za pomoč Skopju in o višini zbranih sredstev bomo objavili v naslednji številki našega časopisa.

Nova trgovina s čevlji v Domžalah

Tovarna čevljev »Alpina« — Ziri, je dne 19. t. m. odprla v Domžalah novo, moderno opremljeno in dobro založeno trgovino s čevlji. Otvoritveni slovesnosti so poleg članov kolektiva podjetja prisostvovali tudi predstavniki občinske

skupščine in političnih organizacij.

V poslovalnici na Ljubljanski cesti, nasproti trgovine »Železnina«, si lahko kupci ogledajo najmodernejše modele jesenske in zimske obutve v bogati izbiri.

Kamniški zbornik VIII - 1962

(nadaljevanje in konec)

Razveseljivo je, da je tudi v tem letniku Kamniškega zbornika najboljše razprava posvečena zgodovini NOB. Emil Cesar je v razpravi Razvoj in delo ilegalnih in partizanskih tehnik na Kamniškem (str. 57—120) prikazal veliko požrtvovalnost in težave najboljših partijskih in frontinih kadrov v procesu nastajanja in razpečevanja revolucionarnega tiska, ob katerem »je rasla in se razvijala nacionalna zavest ljudstva« (str. 58).

V začetku svoje razprave je avtor opisal nastanek in delo ilegalne tehnike pri Medmeševih v Nevljah, ki je opravila pomembne naloge ne le v velikih delavskih akcijah pred razsulum stare Jugoslavije, temveč tudi v pripravah za oborožen upor. To je bila tudi edina partijska tehnika v predvojnem obdobju na vsem Gorenjskem.

Po uspešni vstaji in nastanku prvih štirih partizanskih čet na Kamniškem se je pokazala potreba po dobrem seznanjanju prebivalstva s cilji in pomenom NOB. Temu cilju je uspešno služila tehnika Rašiške čete, ki je bila prva vojaška tehnika na Slovenskem.

Pozimi 1942/43 je kratko obdobje delovanja na Kamniškem tehnika Kokrškega odreda. Januarja 1943 je bila ustanovljena zasavska rajonska tehnika pri Dolskem, naslednji mesec pa še okrožna tehnika na Duplici. Spomladi 1943 sta se tehniki združili v Vinjskih hribih v okrožno tehniko, ki je razmnožila vrsto brošur, letakov in pesmarico.

Opisovanje tega prvega obdobja v razvoju tehnik je še posebej otežkočalo dejstvo, da je avtor razpolagal le z ustnimi pričevanji. Za opis naglega porasta partizanskega tiskarstva od srede 1943 pa je avtor uporabljal tudi arhivsko gradivo. Zato je tudi delovanje tehnik lahko ilustriral s podrobnejšimi podatki.

Število tehnik pa je v kamniškem partijskem okrožju poraslo šele poleti 1943, ko se je po obsežnih reorganizacijah in kadrovskih okrepitvah naglo razširilo omrežje organizacij OF. Okrožni komite KPS Kamnik je sprejel sklep o ustanovitvi tehnik v vseh rajonih in postavitvi okrožne tehnike s tiskarno. Že avgusta je uspelo političnim delavcem domžalskega rajona osnovati dve tehniki (pri Varškovih v Domžalah in pri Kovačevih v Krtni), zatem pa so bile do konca 1943 ustanovljene ciklostilne tehnike tudi v večini drugih rajonov.

Velik korak v razvoju partizanskega tiskarstva na Kamniškem pomeni ustanovitev prve tiskarne, ki je začela delovati sredi decembra 1943 v Radomljah. Njen omen kaže že dejstvo, da so v njej tiskali npr. Slovenskega poročevalca v okrog 1000 izvodih, dalje so natisnili v njej še partizansko pesmarico, ustavo ZSSR in ponaredili živilske izkaznice za več tisoč kilogramov moke, sladkorja, mesa itd.

1944. je izgradnja tehnik na Kamniškem dosegla svoj višek. Poleg okrožne tehnike in rajonskih so delovale na na-

šem območju kar tri tiskarne. Vsekakor je bila najpomembnejša z električnim strojem Heidelberg opremljena tiskarna 30 A v Viševku, ki je začela z obratovanjem po elektrifikaciji Žej, Viševka in Trojice konec februarja 1944. V teh tiskarnah so ne le lahko zadovoljili potrebe kamniškega okrožja po raznovrstni literaturi, temveč so lahko pošiljali svoje tiske celo na Dolenjsko. K temu je precej prispevalo delavstvo Papirnice na Količevem, ki je tehnike in tiskarne zalagalo s papirjem.

V poznem poletju 1944 pa je z nastankom domobrantskih postojank in povečano nemško ofenzivnostjo postalo delo tehnik na Kamniškem vedno bolj težko. Oktobra 1944 so se morale vse tri tiskarne preseliti v osvobojeno Gornjesavinjsko dolino, hude udarce pa so doživljale tudi ciklostilne tehnike. Edino tehnika T 4 je od tistih, ki so bile ustanovljene jeseni 1943, dočkala osvoboditev. V težkih pogojih je bila aprila 1945 osnovana še zadnja tehnika v NOB na Kamniškem.

Avtor zaključuje razpravo z ugotovitvijo, da so tehnike svojo nalogo zadovoljivo opravile in mnogo pripomogle; da se je v aktivno borbo za dosego ciljev NOB vključil tako širok krog prebivalstva na Kamniškem.

Razpravo odlikuje zlasti živo prikazovanje specifičnih težav in naporov partizanskih tiskarjev ter natančno citiranje virov, kar smo posebno pogrešali pri Zabričevem prispevku. Delu bi koristilo, če bi avtor izčrpal tudi podatke o tehnikah iz arhiva okrožnih in okrajnih političnih forumov kamniškega okrožja v Inštitutu za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani. Tu bi lahko našel zlasti zanimive podatke o nakladah tiskov v nekaterih tehnikah in točnejše podatke o njihovem nastanku. Takó bi lahko našel dokaze za svojo domnevo, da je tudi okrožna tehnika razmnoževala osrednja politična glasila. V obdobju od 10. do 29. oktobra 1943 je okrožna tehnika razmnožila 500 izvodov Slovenskega poročevalca, 1100 izvodov Ljudske pravice, 1250 izvodov Mladine, 500 izvodov Kmečkega glasa in še več drugih tiskov (IŽDG, fasc. 664). Isto poročilo tudi navaja, da je bila tehnika domžalskega rajona v Krtni osnovana 15. avgusta in da je že v prvem mesecu trikrat razmnožila radio poročila, prvič v 2280 izvodih, drugič v 2700, tretjič pa celo v 10.080 izvodih itd. Rajonski in okrožni forumi so morali v redna tedenska poročila vključevati tudi vse podatke o delovanju tehnik na svojem področju. Vsekakor pa predstavlja Cesarjeva razprava kljub tej pomanjkljivosti tehten prispevek k osvetlitvi propagandne dejavnosti med NOB na Kamniškem.

Izgradnja prve lokalne železnice na Kranjskem od Ljubljane do Kamnika je pomenila velik korak k hitrejšemu gospodarskemu razvoju na našem področju. Zanimivo zgodovino njenega nastanka in pregled dosedanjih variant perspektivne izgradnje železnic v nekdanjem kam-

niškem okraju je prikazal Jože Jenko v razpravi Vloga mesta Kamnika in okolice v železniškem omrežju (str. 121—149).

Že 1868 je kamniško mestno županstvo izrazilo željo po železniški povezavi z Ljubljano. 1879 so naprednejši gospodarski veljaki in tovarnarji ustanovili delniško družbo, ki je spomladi 1881 že razpravljala v Domžalah o ponudbi neke belgijske družbe za izgradnjo kamniške ozkotirne proge. Poglavitni problem pa je bilo pomanjkanje finančnih sredstev. Šele 1885 je tudi država pristala na soudeležbo pri finansiranju kamniške železnice, ki naj bi bila normalnotirna. Med domžalskimi podjetniki sta za izgradnjo proge pokazala največ zanimanja tovarnar Ladstätter in trgovec Oberwalder, ki sta nakupila precej delnic. 14. aprila 1889 je bila gradnja končno dovoljena. Prvi mešani vlak pa je prispel iz državnega kolodvora v Ljubljani v Kamnik 28. januarja 1891. Potniki so se v deževnih dneh vozili z odprtimi dežniki, ker so puščale strehe vagonov, mnogo pritožb pa je bilo tudi čez zamude in počasno vožnjo. Deželni poslanec, pisatelj Janko Kersnik, je kritiziral te razmere v deželnem odboru. Fran Milčinski pa je opisal težave potovanja z »letečim kamničanom« v humorističnem podlistku Polževa dirka kamniškega vlaka.

Avtor ugotavlja, da »lokalka Ljubljana—Kamnik ni mogla in tudi v prihodnje ne bo imela opravičenega obstoja kot slepa proga. Glede na geografsko lego moramo pričakovati, da postane Kamnik zbirna postaja in vozle več vanjo in iz nje vodečih prometnih zvez« (str. 139). V nadaljnjem je pisec nato obdelal dosedanje projekte povezave kamniškega področja s sosednjimi, pri čemer pa je doslej vedno ostalo le pri načrtih.

Avtor je uporabljal številne arhivske in časopisne vire ter literaturo. Pregledno je podal v naslovu načrtano problematiko. Nesprejemljiva je le trditev, da je ostalo slavnikiarstvo »poglavitna zaposlitev domžalske okolice do zadnjih 15 let« (str. 124).

V prispevku Muzej v Kamniku (str. 163 do 170), nas Srečko Zabrič seznanja z dosedanjimi prizadevanji kamniške občine, da v prostorih gradu na Zapricah uredi muzej. Ustanovitveni odlok za muzej je bil izdan decembra 1961 in od tedaj je kamniška občinska skupščina vložila že precejšnjo finančna sredstva, da bi zgradbo osposobila za svoj namen. Muzej bo imel predvidoma osem oddelkov in letos bo oddelek NOB že urejen.

Na koncu moramo poudariti predvsem to, da je Kamniški zbornik poleg Loških razgledov edini slovenski lokalni zbornik, ki že osmo leto redno izhaja in z uspehom služi svojemu namenu.

(V sestavku s tem naslovom v zadnji številki je vrsta tiskarskih napak. V 1. odstavku je pravilna letnica 1956, v 3. odstavku je treba popraviti VVI v VII, v 5. odstavku pa se ime slavnikiarskega podjetja glasi pravilno Ladstätter. Stavka pri Titanu je bila od junija—avgusta 1928, v 6. odstavku pa ni pravilno na Duplicah, marveč na Duplici.)

Srečanje športnikov Zagorja in Domžal

V okviru občinskega praznika občine Domžale in občine Zagorje je bilo letos že drugič srečanje športnikov obeh občin.

Rezultati, ki so jih dosegli športniki tekmovalci obeh občin so le del tistega, kar nam ta srečanja nudijo. To pa je povezanost in prijateljstvo ne le na športnem polju, ampak tudi v vsakdanjem življenju. Najprej so se tekmovalci obeh prijateljskih občin srečali v Domžalah, povratno srečanje pa je bilo v Zagorju. Rezultati, ki so jih dosegli na obeh srečanjih, pa so bili naslednji:

V streljanje z malokalibrsko puško so Domžalčani zadeli 932 krogov. Med posamezniki so bili najboljši: Krajšek z 257 krogov, in Kržan z 255 krogov. Ekipe Zagorja pa je napravila 816 krogov, med posamezniki pa Kramberger 221 in Dobenec 219 krogov. Z zračno puško so bili doseženi sledeči rezultati: Domžale 1090 krogov, kot posameznik pa Krajšek 257 in Kržan 251 krogov. Gostje so zadeli 840 krogov, med posamezniki pa Jere 258. V košarki bi odlični gostje kmalu pripravili presenečenje in premagali domačine, ki so igrali daleč pod svojimi možnostmi. Sele v finalu so Domžalčani zmagali z

62 : 60. Domžalski nogometaši so premagali izredno borbene goste s 3 : 0. V namiznem tenisu je nastopila kompletna ekipa Papičnice, ki je v zadnjem času dosegla nekaj lepih uspehov, in tudi tokrat zmagala z najvišjim možnim rezultatom 5 : 0. Prav tako so odlično zaigrali šahisti in zmagali s 6 1/2 proti 1 1/2.

Povratno srečanje v Zagorju je prineslo nekaj presenetljivih izidov. Tako so košarkarji, kljub temu, da so doma zmagali minimalno, tukaj dosegli visoko zmago 75 : 52, nogometaši so povratno srečanje izgubili s 3 : 2, zmagali pa so spet igralci namiznega tenisa, tokrat s 5 : 1. Tudi šahisti so ponovili svoj uspeh in dobili srečanje s 5 1/2 proti 2 1/2. Strelci se niso pustili premagati in so z malokalibrsko puško zmagali z 879 krogov domačini pa so jih nastrelili 854. Tudi zračna puška je pokazala premoč gostujoče ekipe, saj so gostje zmagali z 940 krogov, domačini pa so napravili le 899 krogov.

Prihodnje leto se bodo oboji športniki ponovno pomerili in morda bomo takrat lahko zapisali drugačne rezultate, utrdili pa bomo odnose, ki družijo športnike in obe občini.

Italijani in Avstrijci v Domžalah

Drugi turnir

»Memorial Franc Šircelj«

V času občinskega praznika je košarkarski klub Domžale organiziral svoj drugi mednarodni košarkarski turnir za memorial »Fr. Šircelj«. Tega spominskega turnirja sta se letos udeležili kar dve inozemski ekipi. Kot predstavnik Italije oziroma Federacije dela se je predstavila ekipa »Portuale« iz Livorna, ki tekmuje v drugi italijanski zvezni ligi, in pa že poznana ekipa košarkarjev iz Radentheina. Poleg ekipe domačinov pa je sodelovala še ekipa Proletarca iz Zagorja. Prvotno predvideni dvodnevni program, kjer naj bi igral vsak z vsakim, je žal zaradi katastrofalnega potresa v Skopju bil okrajšan na le en tekmovalni dan.

Dopoldan so se srečale sledeče ekipe:

Portuale : Proletarec

74:69 (27:29)

Domžale : Radentheim

59:45 (20:22)

Popoldansko finalno srečanje pa je dalo sledeče pare:

Radentheim : Proletarec

77:75 (37:52)

Portuale : Domžale

75:85 (25:55)

Ekipe Domžal, ki je bila okrepljena z igralcem Olimpije Dermastio, je tako že drugič

zapored osvojila prvo mesto. Ekipe je prikazala dobro igranje v napadu, predvsem zaradi dobre igre centrov, slabša pa je bila v obrambi. Košarkarji Portuale so se odlikovali z dobrimi posamezniki, zaradi zelo slabe igre svojih centrov pa niso bili kos domačinom. Ekipe Radentheina se je pokazala kot solidna vrsta, katere glavne odlike so igralci državne reprezentance. Tudi Proletarec je pokazal, da bo drugo leto marsikomu prekrizal račune v prvi republiški ligi. Organizator je za ekipe gostov pripravil izlet na Bled, nad katerega lepote so bili vsi zelo navdušeni. Košarkarji Portuale so se pokazali ne le kot športniki, ampak tudi kot iskreni prijatelji z izredno športno gesto in so svoje dnevnice in potne stroške poklonili za ponesrečene potrese v Skopju. Prav tako pa je košarkarski klub Domžale poklonil izkušiček prvega dela turnirja za Skopje.

Športniki, dopisujte v
Občinski poročevalec.

Dinamičnost košarke dokazuje tudi ta prizor s tekme med Redentheimom in Domžalami

Tovarna »TOKO«, Domžale

sprejme takoj na delo večje število novih delavcev in delavk. Zaželeni so predvsem mladi ljudje, stari od 15 do 20 let, ki bi si želeli v nekaj letih ob praktičnem delu pridobiti tudi formalno kvalifikacijo, ter kvalificirani delavci usnjeno-galanterijske in sorodnih strok.

V počtev pridejo le delavci, ki se lahko dnevno vozijo na delo.

Kmetijska zadruga Lukovica

ima na voljo za jesensko setev ozimim vse vrste semenskega blaga in vsa potrebna umetna gnojila. (Bogatorodne pšenice: San pastore, Etoil de choisi, Leonardo, Slavenko in druge domače sorte.)

TELOVADBA

Telovadno društvo Partizan Domžale bo začelo s 1. oktobrom spet z redno vadbo za vse oddelke po naslednjem razporedu:

Cicibani in cicibanke: vsak torek in petek od 15.30 do 16.30

Pionirke: vsak ponedeljek in četrtek od 16.30 do 17.30

Mladinke: vsak ponedeljek in četrtek od 18.30 do 19.45

Članice: vsak četrtek od 20. do 22. ure

Pionirji: vsak torek in petek od 16.45 do 17.45

Mladinci: vsak torek in petek od 18.00 do 19.30

Člani: vsak torek in petek od 20.00 do 22.00

Vsi, ki želite telovaditi, pridite.

TVD Partizan